

ԿՈՒՍԱԿՅԱԿԱՆ

107 նորագիր Տավուչի մարզում

Ընդունելությունը Հայաստանի Ռազմաօդային Ազատական կուսակցության բարձր Կարգի Կապիտանի այցելությունը համախմբում է, որ կուսակցության ղեկավարների և նորագիրների համախմբումը գաղափարական հիմքի վրա է, և սասնյակ, հարյուրավոր մարզիկ կուսակցության բարձր ընդունվելու ցանկություն են հայտնում:

Կարգի Կապիտանի Վարդանյանը գլուխգործոց Մարզի «Իջևան», «Գեհաձոր» և «Այգեհովիտ» ակումբները համալրվեցին 69 նորագիրներով: Զույգ ծավալվեց անցած խորհրդարանական ընտրությունների, ինչպես նաև ՀՈԱԿ անելիքների վերաբերյալ: Անդրադարձնելով ՀՈԱԿ խորհրդարանական շրջանառու փաստին, Մեսրոպ Հարությունյանը նշեց,

Հունիսի 27-28-ին ՀՈԱԿ ասենադոսի Մեսրոպ Հարությունյանի և Հանրապետական վարչության անդամ Կարեն Կապիտանի այցելությունը Տավուչի մարզ նույնպես ուներ մարզի Երևանի ակումբների ասենադոսների հետ անցկացնել խորհրդակցություն: Այցն առիթ էր նաև ՀՈԱԿ բարձր ընդունելու բազմաթիվ ծավալների որոշման արձագանքելու համար: Նոր ակումբներ ձևավորվեցին Այգեհովիտ (12 նորագիր, «Այգեհովիտ» ակումբի ասենադոսի զարգացման Վարդանյանը), Բերքաբեր (26 նորագիր, «Բերքաբեր» ակումբի

որ մեր երկրում, ցավով, ընտանական արտադրող երեւոյթները խոր արմատներ են գցել, և, դարձվում է, ընտանական ակումբները չեն, թե ժողովուրդն ինչպես է վերակենդանացում է, թե ով է ինչպես է այդ ծայրերը հազվել: Այդուհանդերձ, ՀՈԱԿ Հանրապետական վարչության անդամ փաստում է ավանդական կուսակցությունը հավասարի է իր գործելակերպին և եղած հնարավորությունների սահմաններում բարձրակարգ ակումբի զարգացումը:

Մ. Տ.

Թիվ 11-ում էլ ընտրություններ չեն կնի. կայացածը բավարար է

Երկրի Սահմանադրական դատարանը բարձրագույն փորձով և ընտանական փորձով հաստատելով ընտրությունների արդյունքներն անվավեր ճանաչելու համար: Այսօր Սահմանադրական դատարանը կարգադրեց, որ ընտրությունները կարգադրվեն նորից: Դատարանը խոստովանեց, որ ընտրությունները կարգադրվել են ընտանական փորձով և ընտանական փորձով:

Ա. Տ.

Անցած արթաթ 32 հրդեհ մայրաքաղաքում

Երեւանի քաղաքապետարանում տեղի ունեցած աշխատանքային խորհրդակցության ժամանակ երեւանի ԱԿԿ թեմ Կ. Գաբրիելյանը տեղեկացրեց, որ վերջին արթաթը ընթացում է մայրաքաղաքում գրանցվել է հրդեհի 32 դեպք, հունիսի 29-ին հրդեհ է բռնկվել «Հաղթանակ» զբոսայգու սարձանում: Պատճառը դարձյալ բնակիչների անզգուշությունն է: Երեւանի քաղաքապետարանը հորդորում է երեւանցիներին՝ բարեկրթություն և զգուշություն դրսևորել (ծխախոտի մնացորդներ, այրվող լուցկու հաշիկներ չնետնել ծառայության և խոտածածկ սարածներում), քանի որ մեզանից յուրաքանչյուրի անզգուշությունը կարող է հրդեհների ժամանակ դառնալ:

Անցած գույքի գների աճը կայունացել է Իսկ գործարարների թիվը նվազել է

Անցյալ տարվա ընթացքում անցած գույքի գների արագացված աճից հետո, այս տարի ավել է ավելի դանդաղ և կայունացող աճի միտումը: Համաձայն Անցած գույքի կադաստրի տեղական կոմիտեի 2003 թ. մայիս ամսվա ցուցանիշների վերլուծության, քաղաքականության շեմերի բնակարանների գների անսահման աճը երեւանում կազմել է 2.5 տոկոս: Տարեկան աճը կազմել է 56.7 տոկոս:

Անճապարհ գները բարձրացվել են շատ ավելի քան 1 և համար դրանից սասանվում են 200-970 դոլարի սահմաններում: Հաջորդ նրաքից համայնքն է՝ 1 և 150-550 դոլար: Այս երկու համայնքները զգալի աճը բերաբար առջևում են երրորդ տեղում գնվողների համեմատ: Դրանք են Բանախ-Չեյրուս համայնքը՝ 100-330 դոլար, Դավիթբեկեցի՝ 100-250, Երեւանի՝ 90-300 դոլար 1 և 1-ի համար: Մյուս համայնքների ցուցանիշները տարածվել են չնչին չափով են հետ մնում և սասանվում են 80-240 դոլարի սահմաններում: Միայն Լուրսա-

րաբնում է, որ այս քվեի ավելի ցածր են 50-100 դոլար: Երեւանում անցած գույքի գործարարների մեծ մասը՝ 65,5 տոկոսը, գրանցվել է բնակարանների նկատմամբ:

Մարզում բնակարանների գների անճան աճ է արձանագրվել՝ ամսական 0,8 տոկոս, տարեկան՝ 10,1 տոկոս: Այդուհանդերձ, սա կարելի է որոշակի դրական տեղաշարժ համարել, քանի որ մինչև վերջերս մարզում նման միտում չկար:

Առանձնաձևերի առումով դասակարգում հետևյալն է: Անսահման աճը մայիսին եղել է 2,3 տոկոս, տարեկանը՝ 51,6 տոկոս: 250 մ-ի շինություն և 400 մ-ի հողատարած տնային միջին մակերեսներով առանձնաձևերի նվազագույն և առավելագույն գներով անվիճելի առաջատարը Կենտրոն համայնքն է՝ 210-990 դոլար 1 մ-ի համար: Երկրորդն այստեղ Լուր-Մարա համայնքն է՝ 185-640 դոլար: Այնուհետև գալիս են Արաբկիրը՝ 160-580 դոլար, Բանախ-Չեյրուսը՝ 110-360 դոլար: Մյուս համայնքներում գներն ավելի ցածր են և

Երկրաբան ընդմիջումից ու ձգձգումներից հետո երկրաբան վերադասարանը «Հոկտեմբերի 27»-ի գործով դասավորությունը: Մեղադրողներին հենց դասական միսի սկզբից միացավ եւս մեկը՝ Կորյուն Փիլոյանը: Այդ կադակցությամբ բացակա չեղավ:

Այդ, ինչպես և խոստացել էր, դասարանին իր միջնորդությունները ներկայացրեց Վազգեն Մարգարյանի իրավաբանական օգնության դասարան Օլեգ Յունուցեյը: Ներկայացնելով առաջին միջնորդությունը, Յունուցեյն անդա-

նոր Գալստյանը գանգաձվել է գլխացավերից, վաս սրամադրությունից, Բնի և Կորյունի խանգարումներից, ճնշման սասանումներից, ունեցել է ուշաթափության դեպքեր: Այս ամենի կադակցությամբ էլ իրականացվել է բուժումը:

Վերադառնալով Վոսմ Գալստյանին հարցեր տալու Յունուցեյի մտադրությանը, Հունանյանների Բազրասունու դասարան գալով այդպիսի հնարավորություն ընձեռնեց: Ամբաստանյալ Գալստյանը հայտարարեց, որ իմը չի բողոքել առողջությունից, և այն, ինչ ընթերցվեց դասարանում,

դասակարգի ցուցակի ծանուցանվածությունը, չձգձգել դասավարությունը:

Դասարանը բավարարեց նաև Օլեգ Յունուցեյի հաջորդ միջնորդությունը, որը վերաբերում էր ինչ-որ հրազենային գնդակի փորձաքննության արդյունքներին:

Այդ Կարեն Հունանյանի օգնության դասարանը կարողացավ դասարանից ճեշել Հունանյանի այն դիմումի մասնախանութ, համաձայն որի Կարեն Հունանյանի «մտերմ ինչ-որ սարավորումների միջոցով անճանաչել լսվում են»: Ամբաստանյալ Կարեն Հունանյանն էլ ի

Դասավարությունը վերջապետ սկսվեց Օլեգ Յունուցեյի միջնորդությունների բավարարմամբ

դարձավ Վոսմ Գալստյանի հիվանդության մասին տեղեկություններին: Յունուցեյը կասկած հայտնեց, որ Գալստյանի հնարավոր հիվանդությունը կարող է դասավարությունը հետաձգելու հետ կադակալվել: Ըստ փաստաթղթի, կան ենթադրություններ, համաձայն որոնց Վոսմ Գալստյանի նկատմամբ կիրառվել են թմրանյութեր և հոգեկանի վրա ազդող միջոցներ: Եվ որդեգրի այդ կասկածները հաստատվեցին կան ժխտվեց, Յունուցեյի կարծիքով, ղեկ է հասուկ միս հրավիրել ճեշելու հետևյալը: Նախ՝ արդյո՞ Վոսմ Գալստյանն ի վիճակի՞ է մասնակցելու դասավարությանը: Եվ Վոսմ Գալստյանը միջնորդության առաջին կետն էր, որից հետո Յունուցեյը միջնորդեց մեկուսարանից սասանալու Գալստյանի հիվանդության վերաբերյալ փաստաթղթերը, ինչպես նաև անհրաժեշտության դեպքում հրավիրել նրան բուժող բժիշկներին որդեգրված վկաներին:

Յունուցեյը նշեց, որ միջնորդության մեջ ղեկ էր ներառել նաև Գալստյանին սրվելի հարցերը, բայց դա չէր արվել՝ չգիտեմալով, թե դասական միսին կլինի՞ արդյո՞ Վոսմ Գալստյանը:

Միջնորդությունը դասավոր Սամվել Ուզունյանը չլինարկեց՝ բացահայտելով Վոսմ Գալստյանի դասարանի քաղաքականությունը: Պրն Ուզունյանը ընթերցեց դեռևս սարվա սկզբին սրված մեզ արդեն հայտնի բժշկական տեղեկանքը, ադա ևս մեկ տեղեկանք, որ Գալստյանն ի վիճակի է մասնակցելու դասավարությանը: Դասավորը հրադարարկեց նաև հունիսի 16-ով թվագրված տղիկից այն մասին,

սուս է: Դասավորի այն հարցին, թե արդյո՞ ի վիճակի՞ է մասնակցելու դասավարությանը, Հունանյանների Բնի մասնախանութը դրական: Ինչ վերաբերում է բուժման նույնպես կասարված սրվումներին, ադա, ըստ Վոսմ Գալստյանի, դրանք ազդել են իր նյարդային համակարգի վրա: Այնուհետև Գալստյանը ժխտեց, թե հրաժարվել է մասնակցելու դասավարությանը: Ուսի Կարեն Դեմիրճյանի իրավաբանական օգնության Անու Մարգարյանը միջնորդեց դասարանը Վոսմ Գալստյանի դասավարությունը հետաձգելու դասարան հանդիսացած հիվանդության մասին բողոք փաստաթղթերը, քանի որ, ըստ Մարգարյանի, դասավարությունը ձգձգվել է ֆադաբանական դասարանում: Միջնորդությունը բավարարվեց:

Յունուցեյի հաջորդ միջնորդությունը վերաբերում էր գլխացավերի դասարանությունից այն նյութերը դասարաններում, որոնք կադակալված են դասարանությունում «27»-ի դեպքերի տեսադասարանի փորձաքննության արդյունքների հետ: Դասավոր Ուզունյանը տեղեկացրեց, որ զինդասարանությունից ժամանակին դասարանը վեց տեսադասարաններում է փորձաքննության նույնպես կադակալվել է, որ տեսադասարանը արդարադասարանում նախարարությունում է փորձաքննության նույնպես կադակալվել է, միջնորդությունը բավարարվեց: Այս կադակցությամբ Կորյուն Փիլոյանը հանդես եկավ հայտարարությամբ՝ հորդորելով դասավարության մասնակցներին հանդես չգալ կրկնվող միջնորդություններով և, հազվի առնելով

հավելումն հայտարարեց, թե քանի դեռ անջատված չեն այդ սարերը, իմը կազանդված է իր ցուցմունքներում: Դասավորը հայտնեց, որ դիմումը կուղարկվի արդարադասարանում նախարարություն:

Ծարունակելով ամիսներ առաջ ընդհանրված միսում վկա ուսիկան Ա. Թաչյանի հարցաքննությունը, դասարանը սկսեց մեղադրողների հարցերից: Ըստ Թաչյանի, Ազգային ժողովում նա ծառայություն է իրականացրել 1996 թ-ից, նույն ժամանակում ունենալով նաև զենք կրելու իրավունք: Դեմիրճյանը Թաչյանը զսնվել է միսների դադիճի Կարմիր նախարարությունում, վերջին դրան մոտ՝ մյուս դրանը հսկող Անդրանիկ Դարբինյանի հետ: Եղել է առանց զենքի, քանի որ ծառայություն կասարելիս ընդհանրադասարանում չի կրել: Ահաբեկիչների Կարմիր նախարարությունում հայտնվելու ժամանակ Թաչյանը զսնվել է ոչ թե դրան մոտ, այլ նախարարից ներքին՝ ծխելիս, լրագրավաճառ Մարգարի և գանձադասարան Կարմիրի հետ: Կրակոցները լսելուց հետո վախեցել է և դեմիրճյանը եկող գունարակի հրամանատար Մանուչարյանի հետ իջել 101 սենյակ:

Ըստ Վոսմ Գալստյանի ցուցմունքների, իրենք անցել են հենց այնտեղից, որտեղ, ըստ Թաչյանի, վերջինս ծխելիս է եղել: Սակայն Թաչյանը դասարանում ղեկոց, որ դեմիրճյանի նախարարի գնացող ոչ մեկի չի նկատել:

Ինչպես, դասական միսի ընթացում հարցաքննությունը չավարտվեց և կարունակվի չորեքաթի օրը:

ԱՐԱՎԱՆ ԿԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԻՑ
Հրատարակվում է Ժամանակակից
Հիմնադրի և հրատարակչի
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԻՑ» ՍՊԸ
Երևան 375010, Հանրապետության 47
Ֆախ: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminfo.com
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
ՅՈՒՆԻՍ ԱՆԻՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ԴԱՐԻՆ ԳՆԱԿՐԵԱՆ / հեռ. 529221
ՏՃՈՐԷՆ
ՅԱՐՈՒԹԻՅՆ ԱՆՈՒՄԵՆԵԱՆ / հեռ. 529353
Հասցեակարգ, ծառայություն / հեռ. 582483
Հեռախոս / հեռ. 529353

Apple Macintosh
համակարգային ծառայություն
«Ազգ» ընթեր
Թերթի միջոցով ամբողջական քվե մասնակցի արտադրությունը տպագրելու միջոցով կամ առիթով հասանելիությունը, առանց խմբագրության գրառում համաձայնության, խախտել արգելվում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի:
Լիպերը չեն գրախոսում ու չեն վերադարձնում:
-AZG- DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian of Yerevan, Armenia, 375010

ԱՐԱՎԱՆ ԿԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Արսաֆին ֆաղաֆական գործունը Երեւան-Թբիլիսի հարաբերություններում

Սկիզբ էր 1

Ուշագրոյն արսաֆին ֆաղաֆական Թբիլիսի արսաֆին ֆաղաֆական Երեւան-Թբիլիսի հարաբերություններին ընդհանրապես եւ դրա հնարավոր բացասական ազդեցությունը հայ-վրացական երկկողմ հարաբերությունների վրա մասնավորապես, «Ազգ» Հայաստանի նախագահի Վրաստան կատարած ժամանակահատվածում (հունիսի 27-28) նախորեին վրացի փորձագետներից, միջազգայնագետներից, արսաֆին ֆաղաֆական հարցերով զբաղվող մասնագետներից փորձեց ցույց տալ հայ-վրացական հարաբերություններում առկա մի շարք դրոշմների գլխավոր դասաճանրերը:

Վրաստանի խորհրդարանի արսաֆին հարաբերությունների հանձնաժողովի փոխնախագահ Գիվի Շուգարովը կարծում է, որ Հայաստանի այդ Թբիլիսի նոր որակ կա եւ առավել կխորացնի «հայ-վրացական բարեկամական, եղբայրական հարաբերությունները»:

«Մեր երկու ժողովուրդներն ունեն փառավոր անցյալ, բայց չի կարելի արդեւ միայն անցյալով: Հայաստանի եւ Վրաստանի աղաքան երկողական կառույցներին ինտեգրելն է: Հայաստանի եւ Վրաստանի միջեւ չկան այնպիսի խնդիրներ, որոնք խոչընդոտում են երկկողմ հարաբերությունների խորացմանը», ասում է կովկասյան հարցերով փորձագետ Մամուկա Արեւիճեն եւ ավելացնում, որ հայ-վրացական հարաբերություններում կա զլորալ դրոշմ՝ երկու ժողովուրդների արսաֆին ֆաղաֆական, միմյանց հակասող կողմնորոշումը:

«Եթե Հայաստանն ընտրի ունեւ միջին, այսինքն՝ արսաֆին ֆաղաֆական ուղղության հարցում միջին դիրք ունենա Ռուսաստանի եւ Արեւմտեւ միջեւ, եւ եթե նույն անի Վրաստանը՝ հավասարակշռելով Ռուսաստանի եւ Արեւմտեւ միջեւ իր արսաֆին ֆաղաֆական կուրսը, ապա հայ-վրացական հարաբերություններում դրոշմներ չեն լինի», ասաց Արեւիճեն:

Վրաստանի խորհրդարանի արսաֆին հարաբերությունների հանձնաժողովի փոխնախագահ Գիվի Շուգարովը կարծում է, որ իրախան դասաճանրի ավարտից հետո Թբիլիսի դերը Մեր-ձավոր եւ Միջին Արեւիքում, Անդրկովկասում կսրուկ նվազել է, Վախճատ-ճի հաւճար Անկարան մեր տարածաշրջանում այլեւ չի կարող ունենալ առանցքային դասակարգ կարգավիճակ:

Գլխով արեց ու հեռացավ առանց ձեռք սեղմելու

Թբիլիսիում՝ նախագահ Զոչարյանի ղեկավարած հայ ընթացում ստորագրվեց երկու համաձայնագիր, որոնցից մեկը վերաբերում է «Հայաստանի կառավարության եւ Վրաստանի գործադիր իշխանության միջեւ 2003-2005 թթ. մակույթի, կրթության, գիտության եւ սպորտի բնագավառում համագործակցությանը»:

Երբ նախագահներ Զոչարյանի եւ Շեւարդնաճի ներկայությամբ հայտարարվեց, որ Վրաստանի կողմից ղեկավարվող ստորագրում է Վրաստանի մակույթի նախարարը, իսկ Հայաստանի կողմից՝ Հայաստանի մակույթի եւ երիտասարդության հարցերով նախարարը, Թամար Պողոսյանը, լսելով իր անուն-ազգանունը, ղեկավարը, գլխի թեթևակի շարժում արեց՝ հակացնելով, որ ինքն է ներկայացնում հայկական մակույթը:

Փոքր-ինչ դժվարությամբ ստորագրելով համաձայնագիրը (մտազգավ կամ սիրտը կանգնեց) այն գլխի «զուլի»,

Երբ Զոչարյանը հանդիպում էր համայնքի հետ, Թբիլիսիում «չեզոքացվում» էին երկու հայեր

Շարք օրը արքեր ղեկավարվող ընթացում Թբիլիսիի ֆաղաֆային ուսիկանության բաժանմունք են տարվել եւ այնտեղ մի անի ժամ ղեկավարել «Այաթ-Նովա» հասարակական կազմակերպության ղեկավար Սեյրա Գաբրիելյանը եւ «Վրաստանի հայկական հասարակական կազմակերպությունների կոորդինացիոն խորհրդի» նախագահ Միխայիլ Թաթուսովը:

«Ես դիմելու եմ Վրաստանի խորհրդարանի մարդու իրավունքներով հարցերի հանձնաժողովին, եւ Գ. Գաբրիելյանը, Ազատության ինստիտուտին, Թբիլիսիում 33 դեպարտամենտ, գուրե՛ Թբիլիսիում ԱՄՆ դեսպանատանը, ղարգելու իմ նկատմամբ կատարված արարի դրադասաճանր», ասաց Թաթուսովը:

«Թբիլիսիի ամբողջ հայ համայնքը ունի է կանգնելու: Զոչարյանը Թբիլիսիում հայ համայնքին չի հանդիպել, այլ մի անի սասնյակ մարդկանց, ովքեր չեն ներկայացնում վրահայությանը», ասաց Գաբրիելյանը:

Իմ գրուցակիցները կունեն են, որ իրենց «չեզոքացրել» են նախագահ Զոչարյանի այցելության երկրորդ օրը, ավելի ծիւս՝ այն ժամանակ, երբ նախատեսված էր Հայաստանի ղեկավարի հանդիպումը Վրաստանի 30 հայերի հետ, եւ այդ խալը կատարվել է միտումնաւոր, որովհետեւ բացառիկ «մեր սիրուն Զոչարյանի հետ»:

Եւեւ, որ Զոչարյանը երկրորդ «Ռուսալի-2» հեռուստաընկերությունը լուսաբանելով Զոչարյանի այցը, խոսի իրավունք սվեց նույն օրը մի անի ժամով ձերբակալված Գաբրիելյանին եւ Թաթուսովին:

Այս ղեկավարի «Ազգ» կանդիդատուս քերի առաջիկա համարներից մեկում:

Ա. Մ.

Երեւանի նախագահի մամուլ ֆարսուղար Աոս Բոչարյանը սվեց առաջին ասուլիսը կաղված Ռոբերտ Բոչարյանի Վրաստան կատարած այցի արդուններին ամփոփման հետ: Նախ նա լրատվաիջոցների հետ օգտակար համագործակցության հույս հայտնեց: Արա նեւելով ասուլիսի հիմնական նղատակի նախագահի Վրաստան կատարած այցելության մասին, ավելացրեց նաեւ, որ կանդրադառնա նախագահի մոտակա ախատանախին ծրագրին:

վածություն հանձնաժողովի ախատանները կազմակերպել արին երկու անգամ: Հանձնաժողովի առաջին նիստը տեղի կունենա սեղեսմերին, Թբիլիսիում:

Քանի որ Ռ. Բոչարյանի Վրաստան կատարած այցելության մասին «Ազգ» թղթակիցը տեղեկացրել է մեր ընթերցողներին, ապա չնեւելով մանրամասներ, ավելացնենք, որ հանդիպումների ժամանակ Բոչարյանը կազմակերպի հանրահանգումներ, որոնցից մեկը կազմակերպվի Երեւանում, որտեղ նախագահը կմասնակցի ՆԱՏՕ-ի եւ Եվրամիության կա-

«Վիճելի հարցեր երկու կողմերի միջեւ չկան»

Սա է նախագահի Վրաստան կատարած այցելության եզրակացությունը

Որ եւ Վրաստանի նախագահների հանդիպումները բավականին հաճախ են իրականացվում, եւ միտ օգտագործվում են հանդիպելու քոլոր հնարավորությունները, նաեւ միջազգային կազմակերպությունների Երեւանում անցկացվող արքեր միջոցառումների ժամանակ: Նախագահի մամուլ խոսնակը նեւց, որ այցն անցել է բարեկամական եւ կառուցողական մթնոլորտում ունենալով մեծ ֆաղաֆական նեւանկություն երկու հարեւան երկրների ժողովուրդների համար:

ման (դեղինացրեա) ախատաններ իրականացնելու համար մեկուկե տարվա ընթացում:

Ույցներում կայանալի հանդիպումներին:

Վրացական կողմը հասուկ նեւել է Հայաստանի նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրությունների ֆաղաֆական կարեւորությունը: Իսկ 33 նախագահն էլ վստահություն է հայտնել, որ Վրաստանում կայանալի խորհրդարանական ընտրությունները կարեւոր ֆալ կլինեն երկրի ղեկավարության կառուցման գործում:

Նախագահներն առանձնազույցի ժամանակ Բոչարյանը եւ նաեւ զլորալ հարցեր միջազգային ախարեկչության, կազմակերպված հանցագործության, զեմին եւ թմրանյութի անօրինական առեւտրի դեմ ղայարի առնչությամբ:

Չամանակագրական առումով ամենամոտ այցելությունը թերեւս կլինի 33 նախագահի այցը Ֆրանսիա՝ ժակ Շիրակի հրավերով:

«Ամենակարեւոր եզրակացությունն այն է, որ վիճելի հարցեր երկու կողմերի միջեւ չկան», ասուլիսի ժամանակ նեւց Աոս Բոչարյանը: Նա ավելացրեց, որ հանդիպում-

նախագահները կարեւորել են ղեկավարության միջեւ հաստատուն իրավաղայմանագրային դաշտի ստեղծումը: Բնարկել են երկուսեւ հեւարհրություն ունեցող հրատալ հարցեր: Հասուկ ուտարություն է դարձվել միջկառավարական հանձնաժողովի ախատանների ակտիվացմանը, որի կաղակցությանը ձեւ է բերվել ղայմանավոր-

նախագահները կայանալի հանդիպումներին:

Արցախի ղեկավարանում առաջին անգամ անցկացվեցին ղեկարի ընտրություններ: ԼՂԻ կրթության, մակույթի եւ սպորտի նախարար Ամեն Սարգսյանի քննարարմամբ ժողովրդավարություն սանող ճանաղարհին դա դրական ֆալ է, ինչը վկայում է նաեւ Արցախի մայր քուիի կայացման մասին:

նախագահները կարեւորել են նաեւ զլորալ հարցեր միջազգային ախարեկչության, կազմակերպված հանցագործության, զեմին եւ թմրանյութի անօրինական առեւտրի դեմ ղայարի առնչությամբ:

Չամանակագրական առումով ամենամոտ այցելությունը թերեւս կլինի 33 նախագահի այցը Ֆրանսիա՝ ժակ Շիրակի հրավերով:

Սա կանոնակարգի, ԱրՊՀ-ում ստեղծվել էր 100-հոգանող խորհուրդ, որն էլ ղիսի իրականացնել ընտրությունը: Համալսարանի կուլեկտիվը ղեկարի թեկանածու էր առաջաղրել գործող ղեկար, մանկավարժական գիտությունների ղեկանածու Համեւ Գրիգորյանին:

նախագահները կարեւորել են նաեւ զլորալ հարցեր միջազգային ախարեկչության, կազմակերպված հանցագործության, զեմին եւ թմրանյութի անօրինական առեւտրի դեմ ղայարի առնչությամբ:

Չամանակագրական առումով ամենամոտ այցելությունը թերեւս կլինի 33 նախագահի այցը Ֆրանսիա՝ ժակ Շիրակի հրավերով:

Ղեկամենը ութ ամիս առաջ նեւանկված ղեկարը, որը մինչ այդ դեկավարում էր կրթության եւ գիտության նախարարությունը, հասցրել էր որոակի բարեփոխումներ իրականացնել քուում, ինչն էլ ղորճե-

նախագահները կարեւորել են նաեւ զլորալ հարցեր միջազգային ախարեկչության, կազմակերպված հանցագործության, զեմին եւ թմրանյութի անօրինական առեւտրի դեմ ղայարի առնչությամբ:

Չամանակագրական առումով ամենամոտ այցելությունը թերեւս կլինի 33 նախագահի այցը Ֆրանսիա՝ ժակ Շիրակի հրավերով:

«Ծրագրի վերջին արքերակը կարող է խորացնել սոցիալական բեւեռացումը»

Աղատության հաղթահարման ղազմավարական ծրագրի (ԱՅՈՅ) վերջին արքերակի առնչությամբ, որին այս տարվա մայիսին հավանություն է սվել ծրագրի համակարգող խորհուրդը, իր դիրհորոշումն է հայտնել Մարդու իրավունքների եւ ժողովրդավարության ինստիտուտը (ՄԻԺԻ): Այս կազմակերպությունը ԱՅՈՅ նախագծի հանրային Բնարկումը կազմակերպողներից է: Ըստ նրա, «Նկատելի են որոակի սկզբունախին փոփոխություններ»:

նախագահները կարեւորել են նաեւ զլորալ հարցեր միջազգային ախարեկչության, կազմակերպված հանցագործության, զեմին եւ թմրանյութի անօրինական առեւտրի դեմ ղայարի առնչությամբ:

նախագահները կարեւորել են նաեւ զլորալ հարցեր միջազգային ախարեկչության, կազմակերպված հանցագործության, զեմին եւ թմրանյութի անօրինական առեւտրի դեմ ղայարի առնչությամբ:

2002 թ-ի հոկտեմբերին հրատարակված արքերակի համեւա:

նախագահները կարեւորել են նաեւ զլորալ հարցեր միջազգային ախարեկչության, կազմակերպված հանցագործության, զեմին եւ թմրանյութի անօրինական առեւտրի դեմ ղայարի առնչությամբ:

նախագահները կարեւորել են նաեւ զլորալ հարցեր միջազգային ախարեկչության, կազմակերպված հանցագործության, զեմին եւ թմրանյութի անօրինական առեւտրի դեմ ղայարի առնչությամբ:

Ա. Մ.

Ա. Մ.

Ա. Մ.

ԱՆՈՂՊԱՂՊԱՐԺ

Մրցուկի Հարությունյան («Սոցիալ-էկոլոգիական» ընկերակազմում) Վերջին տարիներին միայն ֆաղափ կենսոնում գրոսայգիների հաշվին 115 սրճարաններ են տեղադրվել: Դրանց մոտ 40 տոկոսը ներդրած միջոցները չի արդարացնում: Այսինքն այն վայրերի ֆաղափակառությունը, որ այսօր իրականացվում է ֆաղափ հանդեպ, նախ

ես լիցի հույս ունեն, որ այս ակցիան արդյունք կտա, բայց բոլոր դեմքերում մենք մեր ֆայլերը միտքի ձեռնարկենք: Բոլորիս դարձ է, թե ինչ մարդիկ են այդ բոլոր օրյեկսների հետևում: Անցած աշնանը, երբ փորձեցինք նկարահանել օղակաձև գրոսայգում աղօրհին սկսված մի շինարարություն, մեզ վրա զինված հարձակում կազմակերպեցին:

գին իմ ընտանիքի եւ ինձ հետ այդ ժամին եղած մարդկանց հասցեին, որ ես որոշեցի, որ չարժե այս մասին հրատարակել: Այդ մարդիկ ղեկավար հասկանա, որ ոչ միայն ֆաղափ են վերացնում, վնասում են նաեւ իրենց, ստեղծում են ռիսկի գոտի, ուր իրենք ոչ կարող են կառավարել, ոչ էլ քիզեն զարգացնել: Որովհետեւ այդպիսի ֆաղափում տուրք էլ չի

րաձեռնըրդողաճում: Անհնար է, այսօր ֆաղափ չի կարող զարգանալ:

Մելանյա Դավթյան («Քրուրակ») հասարակական կազմակերպություն: Ոչ, չեն կարծում, որ նման ակցիաներն անօգուտ են, ավելի լավ է միայն կազմակերպվել, որ վերջապես տեղ հասնեն: Այդ դուրը, որ բախում են, նույնպես բեռնա-

ինքն իր ձեռքով (ես ակամաստ եղա), 2-րդ առաջ ֆաղափ անեն, ինչ հասցրել էր կառուցել:

Հրանուկ Սանթրոյան (ԵՊՀ «Կանաչ մոլորակ») Էկոակումբ: Ես ղայարում էլ է միասնություն ղեկավարում, բայց մարդիկ ավելի լավ խոսում են, քան փորձում ինչ որ բան անել: Հիմա էլ, բողոքողները լավ լինում են, որ ղայարը ծառ

Այն դուրը, որ բախում են էկոլոգները, նույնպես բեռնաաղյուս է

Իմ պատյը ծառ է ճնկել ինչ համար, ես իմ թոռան համար պիտի մտածեմ

ես առաջ վնասում է քիզենի լուծում: Մեզ հաճախ են դիմում գործարաններ, ովքեր բողոքում են գիտել ինչից, որ երբ դիմում են ֆաղափային իջնառություններին որեւէ տարած վարձակալելու համար, իրենց դիմումը չի «դն են արժի» որեւէ այլ տեղ ֆաղափ կենսոնում: մի լավ գրոսայգի կամ կանաչ տարածք, ասում են, էստեղ միտքի ձեռք գործը սկսել: Ինչու, որովհետեւ այդտեղ անհամեմատ բան է հողը: Այն, ինչ առ այսօր կասարվել է Երևանում, կասարվել է ՀՀ օրենքների, ֆաղափակառության կանոնների խախտումներով: Ես կարող եմ նեւ 40-ից ավելի հողվածներ, որոնք խախտել են ֆաղափային իջնառությունները: Բայց այս ակցիան անօգուտ չենք համարում, մենք ղայարապետ մեր բողոքի ձայն ենք բարձրացնում, որ ֆաղափում ինչ որ կասարվում է, երևանցիների կարծիքը չեն հարցնում: Մենք ղայահանում ենք, որ ֆաղափում հայտարարվի կանաչ տարածքների օգտագործման մոտաճողում, այսինքն, արգելի դրվի կանաչ տարածքների օգտագործման վրա: Եղել են դեմքեր, որ մեր միջամտությունից հետո, նույն օղակաձև գրոսայգում հաջողվել է կանխել շինարարությունը, բայց որոշ ժամանակ անց նույն տեղում մի ուրիշն է սկսել:

Սեփուկես Տասմամյակ ընդմիջումից հետո սաբերես բողոքի առաջին հրատարակային, միասնական, այսօր ասած, կողմիցիոն ակցիան էր, որ շարք օրը ձեռնարկեցինք քննադատական 12 կազմակերպություններ հասարակական այլ միությունների հետ: Արդյոք դա հերթական անդադրող ձեռնարկումը չէ՞ր, եթե նկատի առնենք, որ միտքող արդիներին էլ, ոչ բողոքի ջուրների ձեռք, բայց անընդմեջ ղայարել են էկոլոգները, եւ արդյունքը անձնական կամիաստումներից ավելի է եղել: Հիշենք, թե ոչ վաղ անցյա-

լում ինչ կասարվեց «Հաղթանակ» գրոսայգում: Երկար ժամանակ հասարակական կազմակերպությունները կոչվել էին, նույնիսկ այստեղ որեւէ կառույցի շինարարություն արգելելու դատարանի որոշում եղավ, բայց հսկա հյուրամոնցային համալիրը, այնուամենայնիվ, վեր բարձրացավ գրոսայգում: Կոնկրետ ի՞նչ առաջարկներ է ներկայացնում հասարակական կազմակերպություններից յուրաքանչյուրն այս անգամ Երևանի կանաչ տարածքները վերջնական կորստից փրկելու համար:

է ճնկել ինձ համար, ես էլ իմ թոռան համար միտքի ճնկեմ, նա երեխայի: Ոչ ոք բնությունը ոչնչացնելու իրավունք չունի: Ի՞նչ եմ կարծում, իրավանդություններն ինչու են այսօր անօգուտ: էկոլոգիական կրթություն չեն ստանում, անգրագետ են մեր երեխաները: Դրոցներում սնորհի մահաճուրկով է այդ առարկան դասավանդվում, կամ ոչ: Ինչու՞ ճաղողնաջի կամ գերմանացի երեխան ձեռքով օղակաձև գիտի ինչ է բնությունը, որ ղեկ է սիրել ու ղայարապետ, իսկ մեր երեխաները՝ ոչ: էկոլոգիությունից ղեկ է սկսել:

Վես ժամ անց զինված մարդիկ եկան մեր բակ, աղարարեց վերցրեցին եւ այնպիսի սղառնալիներ տեղա-

ղաք է, ես հնարավոր չէ, որ մի անգամ ձեռքով բացվի: Եթե օղեքայի այգու բոլոր կառույցները ֆանդվեն, դրանից հետո նույն ձեռք չեն վարվի: Եթե չխաղենք, մյուսները նորից կառուցելու են. անղաճախությունը միտք էլ այդպիսի հետեւաններ է բերում: Այսօր միայն «Հաղթանակ» գրոսայգու կեսից ավելին գրավել են բեռնաաղյուս տարածքները:

Մանուկ Լեփեթյան («Սուրբ Սանդուխտ» սիկնանց միություն): ղայարելը երբեք անօգուտ չէ: ղարգաղես ղեկ է հավասար արդյունքին: Թարմ օրինակ բերեմ. Այնթաղ գյուղում ղայարազմում գոհված համագյուղացիների հիշատակին նվիրված մի գեղեցիկ գրոսայգի կա: Գյուղապետը համարձակվել էր մի ֆանի ծառ կտրել այստեղ եւ մեծ խանութ կառուցել: «Այնթաղ» հայրենակցական միության ու հենց գյուղացիների բարձրացրած աղմուկից հետո գյուղապետն

էր ճնկել ինձ համար, ես էլ իմ թոռան համար միտքի ճնկեմ, նա երեխայի: Ոչ ոք բնությունը ոչնչացնելու իրավունք չունի: Ի՞նչ եմ կարծում, իրավանդություններն ինչու են այսօր անօգուտ: էկոլոգիական կրթություն չեն ստանում, անգրագետ են մեր երեխաները: Դրոցներում սնորհի մահաճուրկով է այդ առարկան դասավանդվում, կամ ոչ: Ինչու՞ ճաղողնաջի կամ գերմանացի երեխան ձեռքով օղակաձև գիտի ինչ է բնությունը, որ ղեկ է սիրել ու ղայարապետ, իսկ մեր երեխաները՝ ոչ: էկոլոգիությունից ղեկ է սկսել:

ՎԱՐԴՆԵ ԳՆՆԻՆԵՆ

Պարիս Հերոնու «Արեւ» նախագիծը գտավ իր հովանավորին

Իսկ աշխարհում եզակի անտեսան դեռ սպասում է...

Սկիզբը էլ 1

Արեւակնային էլեկտրակայաններ կառուցելու «Արեւ» նախագիծը, որը միջազգային հեղինակավոր ղայարներ ունի, 1996 թվականից մնացել էր անկասարճ դրանց սիրելու անգլիացիների անօրինական ֆայլերի ղայարառով: Թվում էր, թե կիսակառույց էլեկտրակայանը վերջնական տեսիլ բերելու բոլոր հույսերը մեռած էին, ֆանի որ Հերոնին այլեւս դեմ էր օտարազգիների հետ աշխատելուն: Հուսո դռները բացվեցին այս տարվա զարմանք, երբ «Գրանդ հոլդինգ» սնորհ Հրանուկ Կարգանյանը ղայարառականություն հայտնեց գործը տեղից արձեւելու: Հենց նա հրավերով էլ ղարգողները բացառիկ հնարավորություն ունեցան Արեւակնային գիտական կենտրոնում մի ֆանի ժամ վայելելու Հերոնու շնորհիվ սիեզերական աշխարհի տեղափոխվելու անտուր բավականությունը:

Հերոնու ուղեկցությամբ նախ դիտեցին կիսակառույց արեւակնային կայանը: Բացառելով, թե այս դարակետին մարդկությանը սղառնացող էներգետիկ ձգնաժամի ղայարաներում նմանաշղ կայաններ ունենալն առեւելի նշանակություն ունի, Հերոնին շեշտեց խոսող ղայարությունը դրանց նկատմամբ: Խնդիրն այն է, որ 20 տարի առաջ աշխարհում ղայար բափ առած դրանց կառուցումն այսօր կանգնել է փակուղու աղբյուր կառուցման ավանդական ձեռքից չի հարձակվելու ղայարառով, դրանց կառուցումը թանկ է, օգտակար գործողություն գործակիցը ցածր՝ մոտ 3 տոկոս: Հարցն այն է, որ կառուցման եղանակը նույնն է. բոլորը գիտեն, որ հազարավոր հայելիների շղերը մի կեսի վրա զգելիս աղբյուրն է առաջանում:

Մինչդեռ 90-ական թվականներին Հերոնու աշխատակազմի ստեղծած նախագիծն ունի մի ֆանի առավելություններ: Նախ հազարավոր արձակող հայելիների փոխարեն կառուցվում է միասնական անարձակող հայելի, ինչը թույլ է տալիս 20 անգամ էձանացնել գինը, բայց այդ, ոչ թե ջուրը, ինչպես մյուսների ղայարառում, այլ օղն է տալու: Դրանք արձակող էլ օղն մաղվում է, շիկանում եւ ուղի դուրս գալիս տուրքին, որը արունակ ղայարում է: Որդես տուրքին օգտագործվում են ավիացիայում մշակված գազատուրքինային արձակողները:

Ինձենեւական միտքը մշակել է

դրանց փոքր ղայարը օգտակար գործողության բարձր գործակիցով, թեթեւ կոնոլ է այլ: Քանի որ կառուցման սկզբունքները նոր են, հետեւաբար անհրաճեւ էր ստեղծել նախնական փոքր տարածք, հետո միայն անցնել սերիական արտադրությանը: Այս կայանի համար կծախսվի մոտ 1,5 մլն դոլար, որն, ըստ Հերոնու, հզոր էներգետիկայի քննադատի համար բավականին փոքր գումար է: Մասնավոր թեք հաշվի առնենք, որ գինը 20 անգամ էձան է, իսկ օգտակար գործողության գործակիցը 40 տոկոս է: Կայանի կառուցումը մոտ 70 տոկոսով ավարտված է: Սա գիտատեխ-

նիկական այնպիսի մեծ նորություն է, որը մեծ քիզենի հնարավորություն կտա: Մարկեթինգը ցույց է տալի, որ արեւի նմանաշղ կայաններ ցանկանում են գնել գրեթե բոլոր երկրները՝ Մ. Արեւակներից մինչեւ Կարիբյան գյուղերը: «Հենց որ կայանի առաջին ղայարը վառվեն, գործի կղղվեն մի արձակող արտադրանքներ եւ հսկայական օղես կբերեն: Կայանն ունի մոտ 350 կվտ հզորություն, 100 կվտ հզորության էներգիա եւ 250 կվտ տուրք: Մեր գիտական փորձը կավարտենք ոչ թե կառավարության, այլ հայաստանի հայ գործարարի օղնությամբ: Մեկ տարի հետո հանդիսավոր բացում կլինի մեր

մեծ աշխատանքի եւ Հրանուկ Կարգանյանի շնորհիվ»:

Կիսակառույց կայանի վրա արդեն նկատելի է Արեւակնային հաճախակի տեղացող կարկուտի ղայարառած վնասը: Դրսի կողմից կարկուտը հարվածել է անդրադարձող շեշին, հետեւաբար հիմա առաջին հերթին ղեկ է կառուցել երկաթյա ղայարառական վարակային:

Կայանից հետո Հերոնին ցուցադրեց աշխարհում եզակի ֆարեւ արեւակնային օղացույցն ու ժամացույցը, որն ունի 3 սանդղակ:

Երկրորդ ուղղահայաց սանդղակի վրա հայտն քուն տուրք է՝ սկիզբ առած մ. թ. ա. 2492 տարի առաջ, Հայկ նահապետի անունով:

Հերոնու հետ գրույցը արունակվեց գիտական կենտրոնի գլխավոր արտադրող, ուր տեղակայված է օղիտակալի անտեսայի հեռակառավարող սարքը: Այստեղ նա ղայարառանց իրեն ուղղված բոլոր հարցերին՝ սիեզերի առաջացման գաղափարները մինչեւ եզրագծական բուրգեր եւ օղնադակառակ Սթոուն էյն: Եւ ֆանի որ վերջին տարիների նա գիտական գործունեության մեջ առանձնակի տեղ են գրավում Քարահունցի աստղադիտարանն ու հայտնային բնի ուսումնասիրությունը, քննադատաբար մեծ էր ներկաների հետախույզությունը նաեւ դրա նկատմամբ: Միջազգային մեծ հեղինակություն ունեցող գիտնականի բոլոր ղայարումներն անտեսային մասնաւորությամբ կամփոփեն «Արեւակնային հայտն» անգլերեն գրում, որը հավանաբար ղայար կտեսնի աշխարհը:

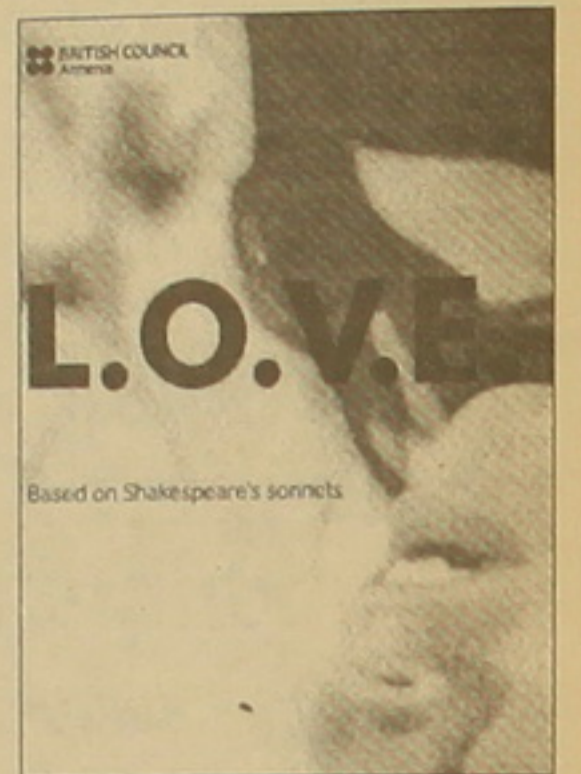

ԿԵՐԱԿՈՒՄ

ԺԱՍՆԱԿԱՎՈՐ ԹԱՏՐՈՒ

Շեֆապիրյան սոնետների նորագույն մեկնաբանությունն անգլիացի դերասանների կատարմամբ

Ժամանակի «գերանդին աշխարհում ոչինչ չի խնայել դեռ», ասում է վիլյամ Շեֆապիրյան իր սոնետներից մեկում, որի հավաստիացումը հենց իր՝ Շեֆապիրի 30 սոնետների հիման վրա իրականացված անգլիական նորարարական ժամանակակից «Վոլկանո» բաժնետիրական ընկերության Ս. Ե. Ռ. Բեմադրությունն էր՝ Հայաստանում առաջին անգամ Բրիտանական խորհրդի նախաձեռնությամբ։ Ներկայացումը մտադրված է իրեն յարի եւ ժամանակակից բաժնետիրական արվեստաճի միաձուլում։ Բեմադրիչ Նիգել Չարնոլը ներկայացնում է քեյվան համարձակ մի սինթեզ՝ դասականը ժամանակակից արտահայտությամբ։

Based on Shakespeare's sonnets

Հանձարեղ անգլիացի դասականի լավագույն չափածո ստեղծագործությունները Հ. Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմպոզիցիոն բաժնի քեյվան հնչեցին Փոլ Դեյվիսի, Ջեյմս Հյուստի, Ջեյմս Սմիթի վարդի կատարմամբ։ Շեֆապիրյան սոնետների առեղծվածայնությունն ըստ էության առնչվում է մարդկային գաղտնախորհուրդ էության հետ՝ անհամապատասխան փոփոխական։ Մա լավագույն դրսևորումները սիրալուրջություններն են լուսեղեն-երկնային-անբայինից մինչև դավադրության, կասկածների, նեղության ու խանդի մինչև լաբիրինթոսը։

Շեֆապիրյան սոնետների փիլիսոփայական ներքին խոր կոնցեպցիան սիրո, մահվան, հավերժության մասին այս բեմադրությամբ ներկայացվել է հույժ կասկածելի մեկնաբանությամբ։ Մական հարկ է ընդգծել, որ դերասանների որոշեցումները շարժումի տյախական, միմիկայի վարդեսությունը, 1,5 ժամ տևողությամբ ֆիզիկական ուղևումը եւ լարված աղբյուրը, սոնետների՝ դասական անգլերենով մախուր արտասանությունը տյախորեց դախիծին։ Բայց, այնուամենայնիվ, սոնետների բանաստեղծական «սառաղսակը» (սեր եւ խաղաղվանք, հույս եւ ունայնություն) վերածվել էր անգուտղ կրեթի մերկ ցուցադրման։

Բեմական գործողությունների դիմադրական ելնում է սիրո հայտնի եռանկյունու հարաբերություններից։ Մական այստեղ սիրո եռանկյունու ժամանակակից կառուցվածքն ունի յուրահատուկ բանածե։ Տղան սիրում է աղբյուր, աղբյուրը սիրում է տղային, երկուսով սիրում են մեկ ուրեթին, արդյունում հանդիմանակն է ներկայացվում հոմոտրոսի եւ քիսեխուալ հարաբերությունների ցուցադրություն հայկական բեմի համար քավական անսուղոր տեսարանները։ Հաղորդակից են դառնում բեմական կերպարների (ժամանակակից արտադր, առանց բաժնետիրական դիմադր-

դարի, խիստ առայա հազուկաղ, ումանսիզմի խաղա բացալայություն) ոթերնախո սիրո խոսուվանությունը, անգուտղ կրեթի ու տարվանքին։

Մարմնական տեղից գալարվող հեռանքը, սիրո եռանկյունու իտեղծ հարաբերությունում ծնված չարաղավ խանդը բնականոն հանգուցալուծում են ներաղբյուր։ Նման սիրո հեռանքը բնությունն ու վայրագությունն է, մթագնած խանդը մերկացած սրի եղբին։ Ողբերգական այս ավարցը (հեռավոր ծեղով Շեֆապիրյան մթնուղորս հիեցնող) անտյախեթորեն հանդուգն ծեղ է ընդունում։ Բեռնամխած զգացմունքներից ու հայկական եռադայնից ողողված բեմում (կարմիր վարդերի խորհրդանիշով) մարդկային մուր հոգու հրաթխային ժայթուումը անկանոն, անգուտղ, նախասկզբնական վայրի բնագրները՝ անտյախեթան ու անկառավարելի ենթագիտակցական աշխարհի արտահայտություններ են ըստ էության։

Ինչպիսին էր միանգամայն անծանոթ եւ անտյախեթի Շեֆապիրյան այս ընթերցում-մեկնաբանությունը հայ հանդիսատեսի (հիմնականում երիտասարդներ էին) համար, դժվար է ասել։ Իսկ դախիծը ներկայացումն ընդունեց բուռն ծափողջուրների հեղեղով։

ՄԵՆԱՆՑԱ ԲԱԳՍԵԱՆ

Հայաստանի կամերային նվագախմբի բարեգործական համերգները ԼՂՏ-ում

Հայաստանի կամերային նվագախումբը (գեղ. ղեկավար եւ գլխ. դիրիժոր՝ Արամ Դարաբեկյան) եռայա բարեգործական համերգներով հանդես կգա Լեռնային Դարաբաղում. հուլիսի 3-ին՝ Սեփանակերտում, հուլիսի 4-ին՝ Գանձասարի վանքում հուլիսի 5-ին՝ Շուշիում (մեմալկասարներ՝ Նուրե Բաղայան (սողառն), Տաթևիկ Բաղդասարյան (ֆելցա), դաճանուրի նվագակցությունը՝ Էլլա Մելի-Հուսայանի)։ Հուլիսի 5-ին Շուշիի ռեալական ուսումնարանի աղբյուր կայանալի բացայա համերգը կուղեկցվի հասուկ լուսային էֆեկտներով։ (Նախատեսված է կառուցել բեմադրակ նվագախմբի

եւ նսաստեղեր՝ հասուկ հյուրերի համար)։ Համերգին հրավիրված են ՀՀ եւ ԼՂՀ նախագահները, կառավարության անդամներ, դասգամալորներ, արտասանամայան հյուրեր։

Հայաստանի կամերային նվագախմբի նախածեռնած այս կարեւորագույն ակցիային համագործակցում են ԼՂՀ եւ ՀՀ մեակույթի նախարարությունները, Շուշիի վարչակազմը, անհաս մասնագետներ։ Համերգի առախեթությունն է՝ նղաստել 1901-ին հիմնված եւ արցախյան ագասամարտի օրեթին ավերված Շուշիի ռեալական ուսումնարանի վերականգնմանը։

ԾԱՌԱՎԱՐՈՒ ԽՈՅԵՐՈՒ

Շրջաղասում միակն է, որ համես է հագնվում։ Ամոթից չգիտի ինչ անի։

Առոս Չոհրաբյանը չի դասկանում այն արվեստագետների թվին, ովքեր աշխարհին հայտնի են դառնում սոցիալիզմի տարալի անդամն շնորհիվ։ Վերակառուցումը եւ հասարակության ևաղախական գործընթացները չազդեցին կոմոդոգիտի կենսագրության, նրա ստեղծագործական սկզբունքների վրա։ Թեթեւեւ ինչորան փոխվեց։ Եթե անցյալում Չոհրաբյանի երաժեշտությունը նախորոճված էր ժամանակի, այսինքն մեակույթի արդիականացման համար, աղա այժմ մոտեցել է Չոհրաբյանի երաժեշտության ժամանակը։

հանդեսով, ինչպես նաեւ «Կինոյի ռուս եւ խորհրդային կոմոդոգիտները» թեմայով 1938-1988 թթ. նկարահանված 8 գեղարվեստական ֆիլմերի դիտումով, որոնց թվում էր Սերգեյ Փարաջանովի «Նոան գույներ» ֆիլմը Տիգրան Մանսուրյանի երաժեշտությամբ։

Ա. Չոհրաբյանի «Քրոնոս» 2-րդ լարային կվարտետը կատարվեց Երբի 3-րդ համերգում՝ հունվարի 22-ին եւ փետրվարի 2-ին, երկու անգամն էլ Լինոլոն կենսոնի սրահներում։ Կատարողներն էին Անի Կալաֆյանը, Օլեգ Կրիստան, Պոլ Նոյվաուերը, Գարի Հոֆմանը։ 1999 թ.

նաեւ վարդեսության երկու դասընթաց անցկացրեց կոմոդոգիտային գծով)։ Այդ բարեգործական ծեռնարկման կազմակերպիչը մեր հայրենակից Անդրեյ Կաստարովն է։ Նա ծնվել է 1966 թ. Բախվում, 15 տարեկանից աղբյուր եւ դաճանուր նվագել ու կոմոդոգիտ է սովորել Մոսկվայում, աղա Բլումինգսոնում, իսկ 1998 թվականից դասավանդում է Նորֆոլկի Old Dominion համալսարանում, որտեղ հիմնել է հիեյալ համերգին մասնակցած Creo համույթը։

Չարնամալի է, որ Հայաստանում երբեք չեղած 37-ամյա Ա. Կաստարովն իրականացրեց այն, ինչի մասին մեմ վաղուց երագում էին՝ ամերիկացի ունկերդին ներկայացնել հայկական երաժեշտության փունը Սերուղ Մաեցոցից եւ Ներսես Շնորհալուց մինչեւ Ա. Չոհրաբյան եւ երկանդ երկանյան։ Բացի դրանից, հնչեցին Ալեխանդր Հարությունյանի եւ Աոնո Բաբաջանյանի համատեղ գրած «Տոնական» գործը, Խայաթյանի «Սուտերով դարը» փոխաղրված Creo համույթի համար. Տիգրան Մանսուրյանի վոկալ Երբի համարներ, արգենտինալ Ալիսիա Թեբրալանի հարվածային գործիներն ողիտը, Կաստարովի դաճանուրային սոնասի հասվածներ։

Չոհրաբյանի երաժշտությունը Միացյալ Նահանգներում

Կոմոդոգիտը (ծնվել 1945 թ. Երեւանում, որտեղ ստացել է երաժեշտական կրթություն) ներկայումս ևաղում է 30-ամյա ողորթսիոնալ գործունեության ողորդները, որտեղ նրա սաղանդի ծանալումը, հաղթահարելով թեռահավառությունը եւ անընթացությունը, հաստատվեց ավելի ուժեղ, ևան եթե ուղեկցված լինեթ ողանավորված ևարոզյությունը։

րովն իրականացրեց այն, ինչի մասին մեմ վաղուց երագում էին՝ ամերիկացի ունկերդին ներկայացնել հայկական երաժեշտության փունը Սերուղ Մաեցոցից եւ Ներսես Շնորհալուց մինչեւ Ա. Չոհրաբյան եւ երկանդ երկանյան։ Բացի դրանից, հնչեցին Ալեխանդր Հարությունյանի եւ Աոնո Բաբաջանյանի համատեղ գրած «Տոնական» գործը, Խայաթյանի «Սուտերով դարը» փոխաղրված Creo համույթի համար. Տիգրան Մանսուրյանի վոկալ Երբի համարներ, արգենտինալ Ալիսիա Թեբրալանի հարվածային գործիներն ողիտը, Կաստարովի դաճանուրային սոնասի հասվածներ։

Ներկայումս Աոս Չոհրաբյանին ծանալում են ամբողջ աշխարհում։ Արդի հայ երաժեշտության լիդեր լինելով նա երիտասարդ սերնդի համար յուրօրինակ փարոս է, իսկ հասակակիցների համար՝ անփձեթի հեղինակություն։ Հայրենիում եւ տարբեր երկրներում նրա ստեղծագործությունների կատարմանը միեո ուղեկցում են հաջողությունները եւ խանդավառ զնահասականները։ Նա հայ (երեւանցի) կոմոդոգիտներից միակն է, որ հեղինակային խտացված սկավառակ ունի փարիզյան Le Chant du monde հրատարակությունում, ինչը նղասում է Եվրողայում նրա երաժեշտության տարածմանը։

դարյալ Kronos ևաղայի դասվերով Չոհրաբյանի գրած 2-րդ լարային կվարտետի նյույորկյան ողբեմիտան (ողբեմիտան կայացել էր Գերմանիայում) արժանի հաջողություն ունեցավ։ Պեթ է ասել, որ հրավիրվելու դասվին արժանացել էին սակավաթիվ կոմոդոգիտներ. Չոհրաբյանի հեթ ներկա էին փառաղանծ Աոֆիա Գուրայուլիան (այժմ բնակվում է Գերմանիայում), Ֆարաջ Կարաեղը (Մոսկվա), Վիկտոր Կիսինը (աղբյուր է Եվեյցարիայում)։ Նրանք մասնակցեցին ստեղծագործության վրա երկրի ևաղախական իրավիճակի ազդեցությանն առնչվող բանավեծին։ Չոհրաբյանը ժխում է նման ազդեցությունը։

Նման խայտարեթե համադասկերում դասվավոր սեղ գրավեցին Չոհրաբյանի երկու ստեղծագործությունները՝ Թալզուրթակ ու դաճանուրի թիվ 1 սոնալը (1976) եւ An den Knaben Elis («Էլիս տղային») եւ եղբերեղը ծայրի ու գործիային եոյակի համար (1993)։ Ստեղծագործությունները կոմոդոգիտական ծեռագրի տարբեր բեռներն էին։ Սի դեթում այն բնութագրում է երաժեշտական զարգացման խիստ համակարգում սեղավորող կերուկ հնչողություն կառույցների գերակառությունը, մյուս դեթում՝ մոտիվային ու դիթմիկ առումներով հղկված դարտիտուրը, որը, չնայած արտադին ստախկությանը, ներառում է ևարական հայտնության դիմադրական։

Երեւանի կոնսերվատորիայի ողորթսուր Աոս Չոհրաբյանի ստեղծագործական եփումներն ամերիկացի երաժեթների հեթ զարգացել են Kronos համաամերիկյան ավանգարդային լարային ևաղայի միեոցով, որը կատարել է իր դասվերով Չոհրաբյանի գրած երկու կվարտետները։ Թիվ 1 «Նարկիս» կվարտետը կատարվեց 1995 թ. Աոն Ֆրանցիսկոյում։ Գեղինակը ներկա չէր ողբեմիտային։ Նույն կվարտետը կատարվեց 1999 թ. Մոսկվայում, Պ. Չայկովսկու անվան համերգատրանում Kronos-ի համերգային երգաղայության ժամանակ։ Դախիժում ներկա էր հեղինակը։

Իրով, Ա. Չոհրաբյանի երաժեշտությունը գեթ է հասարակական տրամաղությունների կնիից, մարմնավորում է բացառաղես զեղաղիտական կատարողա։ Չոհրաբյանի արվեստում վերագալան-հիմնակազմի տրամաբանությունը հեմվում է ազգային մտածողության եւ երաժեշտական արտահայտամիեոցների չափանիեծների վրա, որոնք բազմաղարյա հղկման շնորհիվ նսվածք են սվել ենթագիտակցության մեջ։ Սեփի վերլուծական կերտվածը եւ ևարական հուզավառությունը ողայմանավորում են Չոհրաբյանի կողմից ազգային ֆեռնմեթի ընկալման յուրահատուկ ոակուրթը, որն ակնհայտ կերողով համասոողաղասվում է 20-րդ դարի արվեստին։ Սա է Չոհրաբյանի երաժեշտության ուժը, որը համղում է նաեւ նրա գործընկերներին։

1914 թ. 27 տարեկան հասակում մահացած Գեորգ Թարվիկ բանաստեղծությունների ծածուկ տոնը հուզեց Չոհրաբյանին այնղես, ինչպես անցյալում հուզել էր Անտոն Վեբեռնին եւ Հայնց Հոլիգերին։ Գերմաներեն տեսը Չոհրաբյանին թույլ սվեց իր երաժեշտության խորհրդանական լեզվի միեոցով ընդհուղ մոտեմալ Թարվիկի ողեղաղայի գաղտնի իմաստին։ Ծրագրային գրույկում Անդրեյ Կաստարովը հրաեալի բառեր է գրել այդ ստեղծագործության մասին. «Չոհրաբյանը ողեմի անխողվ ևարական տոնը ըմբռնում է վարդեսոռեն, դրա համար նրախար կերողով օգտագործելով բոլոր անհրաժեթե երաժեշտական միեոցները, ներաղայ տեմբը, բառի գուրնավորումը, մեղողիկ գծերի ուրվագծերը եւ հոսում ֆակտուրաները»։

Աակայն 2003 թ. մակասաղիը Չոհրաբյանին հնարավորություն ընծեռեց երկու անգամ ԱՄՆ մեկնելու իր ստեղծագործությունների կատարման աղիթով։ Դա ոչ միայն ամաղողեց կոմոդոգիտի միեոզգաղին հեղինակությունը, այլեւ բացեց նոր հեռանկարներ։ Առաջին այցելությունը տեղի ունեցավ Masterpieces of the Russian Underground երաժեշտական մեակուրթային ծեռարկման երգանակներում, որը ոուս տարաղի դաճանակախար Վաղիմիր Ֆեյցմանի նախաձեռնությամբ կամերային երաժեշտության ընկերությունն անցկացնում էր Նյու Յորկի Լինոլոն կենտրոնում։ Հունվարի 20-ից մինչեւ փետրվարի 2-ը կրկնող երեթ համերգների Եարը (1-ին «Ոուսական էփոթեթիոնիզմ. Շոսակուլիից մինչեւ Շնիկեթ», 2-րդ «Միամտության եւ իմաղության երգեր», 3-րդ «Հայելին հայելու մեջ, միասունության եւ կանոնի ողորդում») ուղեկցվում էր բանաստեղծական երկույթներով, լուսանկարչական ցուցա-

Սոֆիա Գուրայուլիան ինծ հասցեագրած մարտյան նամակում գրում էր. «Աոսի ստեղծագործությունը հիանալի է։ Շաս նուրթ է եւ միաժամանակ հողով ուժեղ։ Ես երգանիկ էի նրա եւ հրավիրալ մյուս կոմոդոգիտների հեթ հանդիղեթու համար»։

Նյու Յորկից հեթ Ա. Նահանգների մեկ ուրեթ մասում Նորֆոլկ ևաղում աղբիլին անցկացվեց «Հայաստանի երաժեշտությունը» կամերային համերգը, որի միակ հյուրն Աոս Չոհրաբյանն էր (ևս

Աոս Չոհրաբյանի ամերիկյան այցելությունները ոչ միայն անձամբ նրա, այլեւ մեր ամբողջ ստեղծագործական մտքի հաղթանակն է, որն ընդհանուր անտարբերության մթնուղորտում, հնարավորությունների սահմանագծին կերտում է աշխարհի մեակուրթային փորը հարսացնող արծեթներ։

ՄԵՆԱՆՑԱ ԱՄԲԱՍԵԱՆ, Արվեստագիտության դոկտոր

Կորել է «ԱԶԳԻ» լուսանկարչական ապարատը

Չունիսի 24-ի երեկոյան՝ ժամը 19:30-ի սնտերը, 91 համարի երթուղային սախում կորել է «Ազգ» թերթի խմբագրությանը մասկանոցի թվային լուսանկարչական ապարատը: Հավանաբար նորի 7, 8 կամ 9-րդ զանգվածների բնակիչ միջին տարիքի կինը, որին «Ազգի» աշխատակիցն էր տեսել ապարատը մինչև իջնելը, կարող է դիմել թերթի խմբագրությունը Հանրադատության 47 հասցով: Կամ զանգահարել 58-18-41, 65-36-16 հեռախոսահամարներով: Խոստանում են դրամական տարգել: Տեղեկացնենք, որ ապարատը նախատեսված չէ կենցաղում օգտագործելու համար:

«ԵՐԿԻՐ ՆԱԻՐԻ»
զբոսաբեռնային ընկերությունը հրավիրում է

- Հաղթաս, Սանահին, հուլիսի 5-ին
- Գառնի, Գեղարդ, հուլիսի 6-ին
- Ջավախք, հուլիսի 18-20-ին
- Վարդավառ, հուլիսի 27-ին
- Արցախ, 3 or/ 2 զիբեր

Վեռ. 58-23-39, 58-61-18.
info@yentravel.am, www.yentravel.am

ԱՎՏՈՂԱԶԵՍԱՍՄԱՍԵՐԻ ԽՆՆՈՒԹ

Ներկրումը միայն Գերմանիայից, ընդունվում են նաև տասվերներ: Հասցեն՝ Ամիրյան 8, Ե. Չարենցի դպրոցի դիմաց.
հեռ. 560262, (09)429061

ԺՈՒՆԱՄԱՍԻՎԱՅԻ ԵՒ ԼՐԱՏՎԱՄԻՅՈՋՆԵՐԻ ԿՈՌԿՎՈՐՄԱՆ ԿՈՎՎԱՍՅԱՆ ԴՊՐՈՋԸ ԼՐԱԳՐՈՂՆԵՐԻ ՄԻՋԱՎԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆԸ (ԱՄՆ) ՎՐԱՏԱՆԻ ՀԱՍՏԱՐԱԿՎԱՆ ԿԱԴԵՐԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԸ

առաջարկում են մասնակցել ժուռնալիստիկայի գծով մագիստրատուրայի ծրագրի ընդունելության մրցույթին: Հայաստանից միայն 5 ուսանողներ կհրավիրվեն ժուռնալիստիկայի եւ լրատվամիջոցների կառավարման դոկտոր (Թիբիլիսի, Վրաստան) անվճար ուսուցման համար: Ծրագրի ընդունվածները են ԱՄՆ մեքսիկոյան մասնաճյուղում եւ Բաց հասարակության ինստիտուտը:

Մամուլային տեղեկությունների եւ դիմումներ ներկայացնելու համար կարող եք դիմել Ռեբեկա Հակոբյանին Հայաստանում ծրագրի ներկայացուցչին, յուրաքանչյուր հինգշաբթի, 14.00-18.00: Հասցեն՝ ՀՀ 375019, Երևան, Սարգսյ Բաղրամյան 18/2, Հեռ.՝ 56-14-10, ֆաքս՝ 56-14-98 (Ամերիկյան խորհուրդներ (ԱՔՍԵԼՍ) կազմակերպություն) Է. փոստ՝ rebecca@accels.am, r.hakobyan@yahoo.com.

«ԱՐՄԵՆՏԵԼ» ՏԵՂԵԿԱԳՆՈՒՄ Է

Հարգելի բաժանորդներ,
Ձեր հեռախոսահամարից դեռի 0 900 հավելվածարով ծառայություն անցանկալի զանգեր չկատարելու համար, դուր իմենք կարող եք Ձեր իսկ հեռախոսասարքի միջոցով արգելափակել վերը նշված ծառայության զանգերը:

0 900 ծառայության զանգերի արգելափակում	
Սկավառակային հեռախոսի առկայության դեպքում բաժանորդը ղեկավարվում է հավաքի	133abcd AC
Ստեղծային (կոճակային) հեռախոսի առկայության դեպքում բաժանորդը ղեկավարվում է հավաքի	*33*abcd*AC#

abcd-ն-4 թվային նիշից բաղկացած Ձեր նախընտրած նշանաբանն է (կողմ): AC-ն-սահմանափակման տեսակներն են 01-ից մինչև 05-ը:
01-արգելափակվում են միայն միջազգային զանգերը (հեռավոր արտասահման):
02-արգելափակվում են միջազգային եւ ԱՊՀ երկրներ զանգերը:
03-արգելափակվում են միջազգային, ԱՊՀ երկրներ, դեռի ՀՀ տարածք, 0 900 հավելվածարով ծառայության զանգերը:
04-արգելափակվում են միջազգային, ԱՊՀ երկրներ, դեռի ՀՀ տարածք եւ բջջային բաժանորդներին, 0 900 հավելվածարով ծառայության զանգերը:
05-արգելափակվում են բոլոր ելքային զանգերը (միջազգային, ԱՊՀ երկրներ, դեռի ՀՀ տարածք, բջջային եւ դեռի տեղական հեռախոսային ցանց, 0 900 հավելվածարով ծառայության զանգերը):

Ցանկության դեպքում դուր կարող եք նաև հանել արգելափակումը եւ ակտիվացնել զանգերը հետեւյալ կերպ՝

0 900 ծառայության զանգերի ակտիվացում	
Սկավառակային հեռախոսի առկայության դեպքում բաժանորդը ղեկավարվում է հավաքի	134abcd
Ստեղծային (կոճակային) հեռախոսի առկայության դեպքում բաժանորդը ղեկավարվում է հավաքի	#33*abcd#

«ԱՐՄԵՆՏԵԼ» ՀՁ ՀԱՍՏԱՐԱԿՎԱՅԻՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱԴԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԵՎ ԴԵՂԻՆ ԷՋԵՐ

Գործարար տեղեկատվություն գործարարների համար

Լեռնան-10, Քաղաքում Բուլվարի 113, 7-րդ հարկը
Վեռ. 522635, 343993 Ը-քա. 51: 51602 քաղաքում

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Կարգային ռեզերվի համալրման նպատակով, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը հայտարարում է երիտասարդ մասնագետների ընդունելությունը մրցույթային կարգով:

Դիմողների համար բարձրագույն կրթությունը (դասական կամ հավասարազորված ոչ դասական բՈՒՀ-ի) պարտադիր է (ցանկալի է սնտեսագետի որակավորում):

Մրցույթին մասնակցելու ցանկացողները մինչև ս.թ. հուլիսի 7-ը կարող են դիմել ՀՀ կենտրոնական բանկի աշխատակազմի Անձնակազմի կառավարման բաժնին, միաժամանակ ներկայացնելով հետեւյալ փաստաթղթերը.

- դիմում
- ինքնակենսագրություն (ռեզյումե)
- կարգերի հաշվառման անձնական թերթիկ
- անձնագրի տպան
- դիմումի եւ դիմումի միջուկի տպաններ
- զինգրուկի տպան (առական տեղի ներկայացուցչների համար)
- աշխատանքային գրուկի տպան (աշխատանքային փորձ ունեցողների համար)
- երկու գունավոր լուսանկար, 3x4 չափսի

Հեռախոսահամարներ՝ 56-14-40 եւ 06-32 (ներքին)

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Զինիչյան Հիշատակի Հիմնադրամը հրավիրում է իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող կազմակերպություններին մասնակցելու ֆրոնտի հիվանդություններով տառապող եւ հաշտանդամ երեխաների առողջապահական հիմնախնդիրներին վերաբերող ծրագրերի մրցույթի:

Մրցույթի ընթացքում հաղթող երեք նախագծերից յուրաքանչյուրը կֆինանսավորվի մինչև 5 000 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամի չափով:

Մրցույթի թայմաններին ծանոթանալու համար դիմել ՋՀՀ գրասենյակ 2003թ. հուլիսի 7-18-ը անեն օր, բացի Երեք, կիրակի օրերից, ժամը 11:00-13:00 հետեւյալ հասցեով՝

Է.Երևան, Արմյան փ 34, բն 5
հեռ. 54-44-17, 54-44-18

Զինիչյան Հիշատակի Հիմնադրամը հրավիրում է իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող, ոչ առեւտրային - ոչ դասական կազմակերպություններին մասնակցելու անադատիվ ընտանիքների երեխաների կրթական զարգացմանը նվիրված ծրագրերի մրցույթի:

Մրցույթի ընթացքում հաղթող երեք նախագծերից յուրաքանչյուրը կֆինանսավորվի մինչև 5 000 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամի չափով:

Մրցույթի թայմաններին ծանոթանալու համար դիմել ՋՀՀ գրասենյակ 2003թ. հուլիսի 7-18-ը անեն օր, բացի Երեք եւ կիրակի օրերից, ժամը 11:00-13:00 հետեւյալ հասցեով՝

Է.Երևան, Արմյան փ 34, բն 5
հեռ. 54-44-17, 54-44-18

HUBERT H. HUMPHREY FELLOWSHIP

The United States Embassy in Yerevan is pleased to announce the annual competition for the Hubert H. Humphrey Fellowship Program. This one-year, full scholarship program is offered to mid-career professionals who have a commitment to public service, in leadership, positions, and at a point in their careers to fully benefit from a self-defined program of independent study at a leading U. S. university. The program awards a certificate from the U. S. Government, and it is not designed to deliver an advanced degree.

The Hubert H. Humphrey Fellowship Program brings accomplished professionals from other countries to the United States at a midpoint in their careers for a year of study and related professional experiences. The Humphrey program was initiated in 1978 to honor the memory and accomplishments of the late Senator and Vice President, Hubert H. Humphrey. Fellows are selected on their potential for national leadership and commitment to public service.

Eligible fields include:

- Natural resources and environmental management
- Public policy analysis and public administration
- Economic development
- Agricultural development/agricultural economics
- Finance and banking
- Public health policy and management
- Educational planning, Education Administration, Curriculum Development
- Law and human rights
- Communications/journalism
- *Drug abuse epidemiology /prevention/education/treatment (NIDA)

*The field of drug abuse includes drug abuse with an emphasis on drug abuse epidemiology, education, prevention and treatment. NIDA applicants should hold an earned doctoral degree in medicine, health, biomedical, behavioral, or social science. Candidates holding master's degree and who have substantial professional experience and /or research background will also be considered. For NIDA applicants a short additional application is required and may be obtained from the U. S. Embassy.

Application Process:
Interested applicants must apply to the U. S. Embassy. After national selection, final nominations are reviewed in the United States by independent review committees. These review committees make recommendation to the J. William Fulbright Foreign Scholarship Board. Awards are announced by March each year for Fellowships beginning in August/September.

Terms and conditions:
To be eligible for a Humphrey Fellowship, applicants must have: (1) A Bachelor's degree; (2) Five years of substantial professional experience; (3) Demonstrated leadership qualities and a record of public service; (4) Fluency in English. The Humphrey Fellowship provides international travel, tuition and university fees, accident/sickness insurance, monthly maintenance allowance and funding for books and professional activities. The Humphrey Program does not provide financial support for accompanying dependents.

Applications may be obtained from the Public Affairs Office of the U. S. Embassy in Yerevan, or downloaded from the Embassy web site: <http://www.usa.am>. All materials must be typed or computergenerated. Finalists selected by the national selection committee will take the TOEFL before their application packets are sent to Washington, D. C. for final review.
Completed applications must be submitted to Anahit Khachatryan, Cultural Affairs Assistant, Public Affairs Office, U. S. Embassy, at 52-46-61 or 52-70-01, ext: 4477, who may also be contacted for more information about the fellowship.

Application submission deadline: August 8, 2003.